

АСОЦІАЦІЯ КРАЇН ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ (АСЕАН)

к.політ.н. ЛЕПСЬКА Н.В.

- АСОЦІАЦІЯ ДЕРЖАВ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ (Association of South-East Asian Nations, ASEAN) - це геополітична та економічна міжнародна організація, до якої входять **10 країн, розташованих в Південно-Східній Азії**.

Створена **8 серпня 1967** року Філіппінами, Малайзією, Індонезією, Сінгапуром та Таїландом, які прийняли Бангкокську декларацію. Пізніше до них приєднались Бруней, Камбоджа, Лаос, М'янма і В'єтнам.

Папуа-Нова Гвінея та Східний Тимор мають статус країни-спостерігача. Незабаром Сх. Тимор офіційно стане 11-м членом АСЕАН

Сам союз був закріплений на папері у вигляді договору про дружбу та співробітництво АСЕАН в Південно-Східній Азії **лише в 1976 році на Балі**.

- Батьками-засновниками АСЕАН вважають таких міністрів закордонних справ як: Адам Малік з Індонезії, Нарцисо Рамос з Філіппін, Абдул Разак з Малайзії, С. Раджаратнам з Сінгапуру та Танат Хоман з Таїланду.

The ASEAN Economic Community (AEC)

ГАСЛО ОРГАНІЗАЦІЇ:

*«ОДНЕ БАЧЕННЯ,
ОДНА ІДЕНТИЧНІСТЬ,
ОДНА СПІЛЬНОТА»*

*(ONE VISION, ONE
IDENTITY, ONE
COMMUNITY).*

Мета та завдання сформульовані в 2-й статті Декларації (1971 у м. Куала-Лумпурі (Малайзія) країни-члени ухвалили Декларацію про зону миру, свободи та нейтралітету в Південно-Східній Азії)

- прискорення економічного зростання, соціального прогресу і культурного розвитку в регіоні завдяки спільним зусиллям у дусі рівності та партнерства;
- сприяння миру та стабільності в регіоні через повагу до справедливості, законності та дотримання принципів Статуту ООН;
- сприяння активній співпраці та взаємодопомозі в галузях економіки, соціального забезпечення, культури, техніки, науки й адміністративного управління;
- надання взаємної допомоги для підготовки кадрів у галузі освіти, техніки та управління;
- ефективна співпраця з метою кращого використання сільського господарства, промисловості, розширення торгівлі, транспорту й комунікацій та підвищення життєвого рівня своїх народів;
- сприяння вивченню проблем Південно-Східної Азії;
- встановлення та розвиток взаємовигідної співпраці з міжнародними й регіональними організаціями з аналогічними цілями та завданнями.

- **1976 р.** – завершення правового оформлення АСЕАН, перша нарада керівників країн-членів АСЕАН - **Договір про дружбу й співробітництво в Південно-Східній Азії й Декларація АСЕАН**
- Складається з **3-ох «спільнот» («стовпів»):** співтовариства безпеки, економічного співтовариства та соціально-культурної спільноти.
- Декларація АСЕАН проголошує, що країни АСЕАН будуть займати загальну позицію з найважливіших питань і проблем регіональних і світових економічних відносин.
- **Країни-учасниці проголосили статус блоку як без'ядерний.**
- **Щорічно в АСЕАН проводиться понад 300 заходів та зустрічей.**
- Відповідно до прийнятих документів 1976 р. **передбачалося створення зони вільної торгівлі АСЕАН до 2008 р.,** поглиблення співробітництва через поширення його на такі сфери, як безпека, фінанси, телекомунікації, туризм, навколишнє середовище, сільське господарство, транспорт і охорона здоров'я.

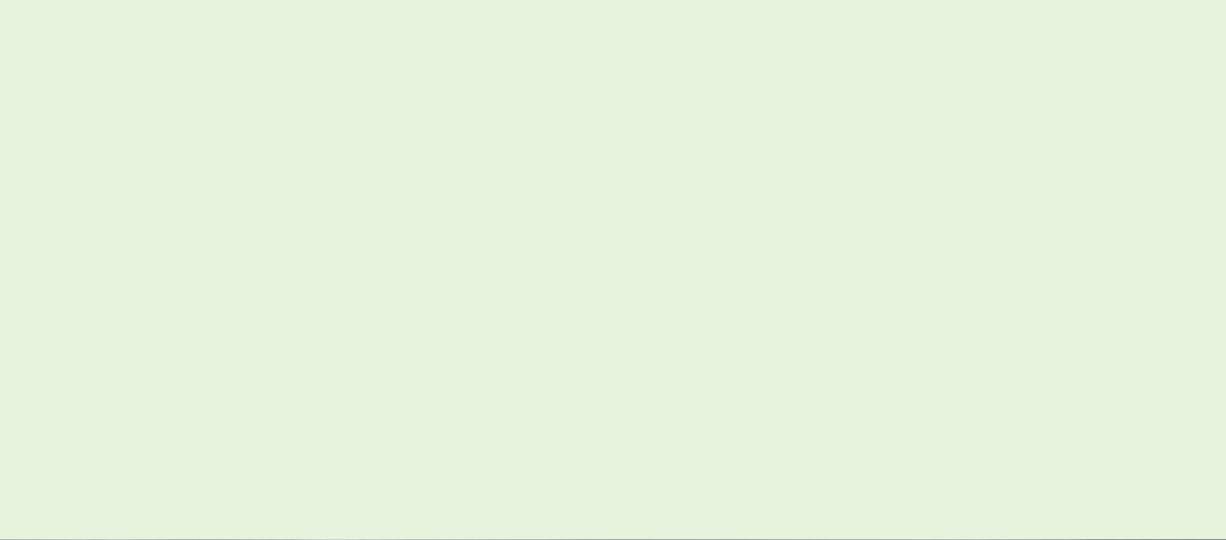
Хартія (Статут) АСЕАН - ратифікована у 2007 і набула чинності в грудні 2008.

55 статей – основні принципи АСЕАН:

- визнання головної ролі АСЕАН у регіональному співробітництві;
- повага до принципів територіальної цілісності, суверенітету, національної самоідентифікації, невтручання у внутрішні справи країн-членів;
- сприяння регіональному миру та мирному розв'язанню спірних питань;
- дотримання міжнародного права в питаннях прав людини, соціальної справедливості та багатосторонньої торгівлі;
- створення органу щодо захисту прав людини;
- сприяння регіональній інтеграції та розвитку дружніх відносин з Європейським Союзом.

м. Джакарта, Постійний секретаріат АСЕАН

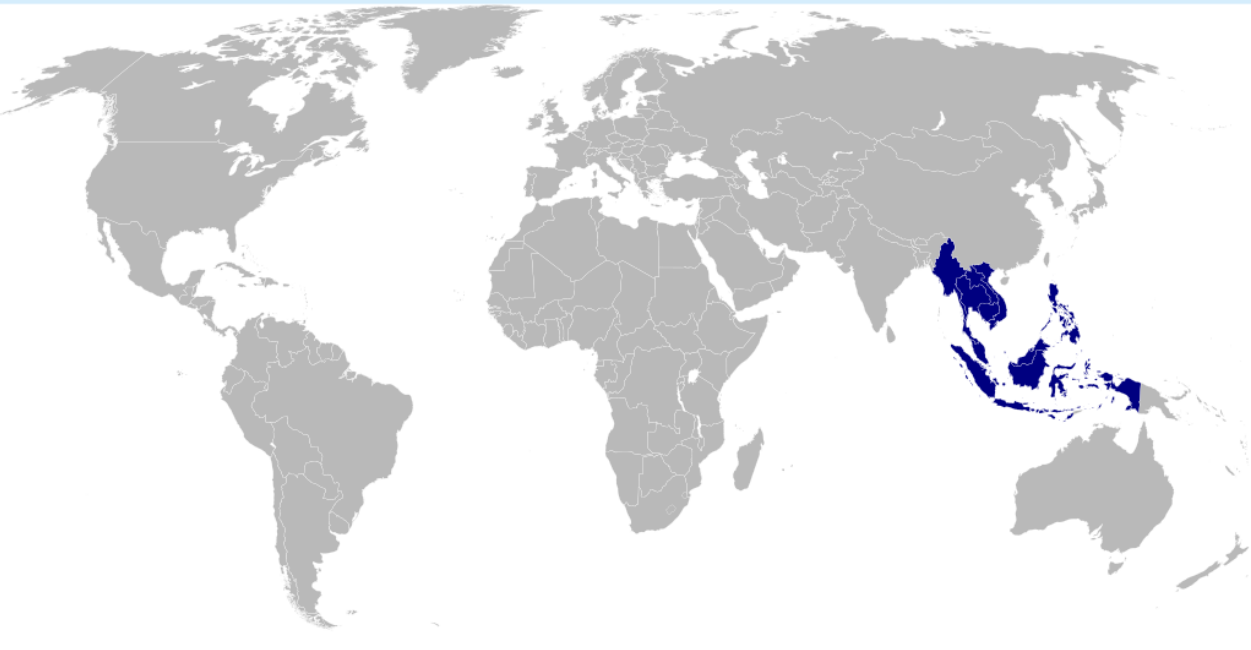

Генеральний секретар АСЕАН з 2023 р.
Као Кім Хурн (Камбоджа)

СТРУКТУРА

- Вищий керівний орган АСЕАН - саміт лідерів (голів держав і урядів) країн-членів, відбувається щорічно з 2000 р. (але може і 2 рази на рік.), триває 3 дні. Функції: прийняття рішень з ключових для організації питань, реагування на надзвичайні ситуації прийняттям відповідних заходів, призначення Генерального секретаря
- Координаційна рада (КР) - орган, відповідальний за підготовку роботи саміту. Складається з міністрів закорд. справ країн-членів і збирається на засідання двічі на рік. КР координує імплементацію угод і рішень саміту, а також доправляє доповіді спільнот на розгляд саміту.
- Передбачено проведення екстрених зустрічей керівництва АСЕАН. Організаційно-координувальну та консультативну роль виконують щорічні наради міністрів закордонних справ. Щороку відбуваються наради міністрів фінансів, економіки й сільського господарства. При цьому їх найважливіші рішення мають затверджувати міністри закордонних справ.
- Для координації роботи всіх органів в АСЕАН було утворено принцип головування, згідно з яким організацію щороку очолює одна з країн-членів в алфавітному порядку. Країна, яка головує, очолює роботу саміту та інших органів. У 2024 році в АСЕАН головує Лаос..
- Секретаріат АСЕАН - м. Джакарта, Індонезія, його очолює Генеральний секретар (термін повноважень — 5 років).
- У кожній країні АСЕАН організована діяльність Національних секретаріатів. За різними напрямками працюють 29 комітетів і 122 робочі групи, що дозволяє щорічно проводити понад 300 заходів на рівні міністрів, найвищих посадових осіб та експертів у межах АСЕАН.

- Площа суходолу, яку займає АСЕАН, становить **4,46 млн км² – 3% площі суходолу Землі**
- Загальна кількість населення у десяти країнах-учасницях Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) – **650 млн осіб - 8,8% населення світу.**
- Щорічний загальний приріст **ВВП з кінця 1970-х років – 5 % - світовий рекорд** - завдяки чому регіон АСЕАН вважається **одним з найбільш швидкозростаючих у світі.**
- Понад третина світового судноплавства користується **Малаккською протокою** та прилеглим Південно-Китайським морем.

Сінгапур - «Ворота Азії»

Морський порт Сінгапуру

АСЕАН генерує близько **8 % світової економічної продукції**, що забезпечує вигідні інвестиційні умови. Загалом 10 країн-учасниць АСЕАН у 2018 році залучили спільними зусиллями прямі іноземні інвестиції у кількості 155 млрд дол. США, що більше за такий показник Китаю.

АСЕАН є **3-м за обсягами одержувачем прямих іноземних інвестицій після США та Китаю.**

Специфіка діяльності АСЕАН визначається тим, що її учасниці фактично є одночасно членами інших регіональних об'єднань, а також наявністю двосторонніх договірних зобов'язань між АСЕАН і США.

У 2002 р. країни формату **АСЕАН+3** (країни АСЕАН + Китай, Японія та Південна Корея) домовилися про проведення політики «діалогу» на рівні міністрів фінансів 1 раз на рік і на рівні заступників міністрів для узгодження заходів у галузі фінансової політики.

В листопаді 2002 року на саміті АСЕАН у Камбоджі **Китай і країни Асоціації** підписали Рамкову угоду про створення до 2010 року найкрупнішої в азієському регіоні зони вільної торгівлі, що відповідає інтересам країн АСЕАН

2003 р. Японія уклала з АСЕАН Рамкову угоду про всебічне економічне співробітництво, а Китай (разом з Індією) офіційно приєднався до Договору про дружбу і співробітництво, підписаного країнами АСЕАН ще в 1976 році (Балійська угода).

З боку АСЕАН було висловлено побажання встановити аналогічні відносини з Росією, Японією і Південною Кореєю, щоб **перетворити Східну та Південно-Східну Азію на регіон миру, стабільності, дружби та співробітництва як умову для забезпечення сталого розвитку**

- **2003** – заявили про створення зони, вільної від митних тарифів – АФТА (до 2010 р. для шістки найрозвиненіших країн-членів АСЕАН і до 2015 – для четвірки інших). Головна мета АФТА – **підвищення конкурентоспроможності країн-членів шляхом усунення торговельних бар'єрів, зростання інвестиційної привабливості держав АСЕАН і досягнення економічної ефективності в регіоні**
- Наприкінці **2005** р. Азійський банк розвитку повідомив, що з березня 2006 р. у країнах АСЕАН, а також Китаї, Південній Кореї та Японії з'явиться єдина, але поки ще віртуальна валюта – **АКЮ (АСУ – Asian Currency Unit)**, яка є аналогом європейському ЕКЮ (ЕКУ – European Currency Unit). При визначенні курсу АКЮ враховуватимуться ступінь участі національної валюти в міжнародних розрахунках, розмір ВВП і обсяг зовнішньої торгівлі кожної країни з угрупованням АСЕАН+3.
- Уведення регіональної валюти та спільних регуляторних органів відповідно до дорожньої карти розвитку Єдиного співтовариства планується здійснити до 2025 р.

- У листопаді 2007 р. у Сінгапурі відбулись урочистості з нагоди 10-річчя співробітництва у форматі АСЕАН+3.
- Для посилення своїх позицій АСЕАН створює більш ширші регіональні чи міжрегіональні **структури співробітництва на засадах т. зв. концентричних кіл** : нарощуючи інтеграційні зусилля щодо співробітництва в середині АСЕАН, ця група країн може ефективно вступати до більш ширших регіональних об'єднань (наприклад, Східно-Азійське співтовариство), а ті, в свою чергу, можуть сприяти просуненню інтересів АСЕАН в АТР на багатосторонньому рівні.

- **2015** почало працювати **Єдине співтовариство АСЕАН**, що мало забезпечити політ. стабільність та безпеку, сформувати сильну економіку країн регіону і розвиток культурних зв'язків. Тобто інтеграційна стратегія країн АСЕАН в довгостроковій перспективі спрямована на перетворення регіону в **єдиний соціально-економічний простір**, що базується на 3-х «стовпах»
- *Співтовариство політики та безпеки*
- *Економічне співтовариство*
- *Соціально-гуманітарне співтовариство*

Три стовпи АСЕАН є взаємозалежними та взаємопов'язаними, і по кожному з них був розроблений свій план дій

29TH ASEAN SUMMIT (RETREAT)

7 SEPTEMBER 2016, VIENTIANE, LAOS

- 2016 – у Лаосі прийнятий Генеральний план АСЕАН по нарощуванню взаємозв'язку до 2025 року (розроблений за підтримки уряду Австралії через програму співробітництва країн АСЕАН та Австралії).

Сфокусований на 5 стратегічних галузях:

- *Стала інфраструктура*
- *Цифрові інновації*
- *«Безшовна» логістика*
- *Удосконалення нормативних вимог*
- *Мобільність людей*

- **15.11.2020 р. 15 країн Азійсько-Тихоокеанського регіону сформували найбільшу в світі зону вільної торгівлі – "Всебічне регіональне економічне партнерство" (ВРЕП). Угоду підписали 10 країн-учасниць АСЕАН (Бруней, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Сінгапур, Таїланд, Філіппіни), а також Китай, Японія, Південна Корея, Австралія і Нова Зеландія.**

Для членів угоди будуть знижені торговельні мита. Це перший договір про вільну торгівлю Японії з Китаєм і Південною Кореєю одночасно

ВРЕП стало основою найбільшої у світі зони вільної торгівлі, яка охоплює **2,5 мільярда людей, 32% світового ВВП (28 трлн дол), 27% світової торгівлі товарами та 18% – послугами.** Ледь не за всіма основними показниками ВРЕП перевершує такі торгові блоки, як НАФТА і ЄС.

ASEAN
INDONESIA
2023 🇮🇩

ASEAN FOREIGN MINISTERS' RETREAT

4 FEBRUARY 2023

ASEAN, JAKARTA

AUSTRALIA
BRUNEI
CAMBODIA
CHINA
INDIA
INDONESIA
JAPAN
KOREA
LAOS
MALAYSIA
MYANMAR
NEW ZEALAND
PHILIPPINES
SINGAPORE
THAILAND
VIETNAM

RCEP

REGIONAL
COMPREHENSIVE
ECONOMIC
PARTNERSHIP

- У 2018 році Україна подала заявку до АСЕАН про приєднання до Договору про дружбу та співробітництво в Південно-Східній Азії, однак тривалий час організація не давала відповідь. У жовтні 2021 року у КНУ ім. Тараса Шевченка було відкрито Центр досліджень країн АСЕАН
- У серпні 2021 року Верховна Рада отримала статус спостерігача в Міжпарламентській асамблеї АСЕАН
- У жовтні 2024 р. міжпарламентська асамблея АСЕАН проходила у м. В'єт'ян (Лаоська Народно-Демократична Республіка). Брала участь Українська делегація на чолі з Михайлом Радущим (голова міжпарламентської групи дружби Україна – Таїланд)
- Делегаціям країн Азії запропонували підтримати Формулу миру Президента Володимира Зеленського та взяти участь у Кримській платформі, спільно працювати над поверненням військовополонених та українських дітей, які були викрадені державою-агресором.
- Камбоджа та Сінгапур виступили співавторами резолюції Генеральної Асамблеї ООН, яка засудила агресію росії. Сінгапур запровадив проти росії односторонні санкції. Відкрито засудили вторгнення росії також Філіппіни. Інші країни АСЕАН або відреагували стримано, або підтримали росію.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!